

Sygn. akt I ACa 775/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	<i>SSA Józef Wąsik</i> SSA Teresa Rak
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Spółce (...) w K.

przeciwko (...) R. Ł., A. K., P. (...) Spółce Jawnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 27 kwietnia 2012 r. sygn. akt VII GC 135/11

oddala apelację i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 775/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 września 2012 roku

Strona powodowa Przedsiębiorstwo (...) SA z siedzibą w K. domagała się od strony pozwanej (...) R. Ł., A. K., P. R. Sp.j. z siedzibą w K. zasądzenia kwoty 204.940,21 zł obejmującej cenę za dostarczone leki w okresie od dnia 24 sierpnia 2010 roku do dnia 13 października 2010 roku w wysokości 181.175,46 zł oraz kwotę 23.764,75 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych na dzień 21 września 2011 roku.

Nakazem zapłaty z dnia 26 września 2011 roku wydanym w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo.

Strona pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty wniosła o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Wskazała, że miała dokonywać zakupu towaru za minimum 80 % obrotów apteki w każdym miesiącu, w zamian za co strona powodowa zobowiązała się do udzielenia jej rabatu. Zaznaczyła, że dokonywała płatności w ten sposób, że regulowała bieżące zobowiązania celem uzyskania rabatu licząc na to, że zaległości zostaną skompensowane z tymi rabatami. Podkreśliła, że w poleceniach przelewu i innych drukach wpłaty wskazywała zgodnie z art. 451 §1 k.c., na jakie faktury należy zaliczyć wpłatę uiszczając w ten sposób na poczet objętych sporem faktur kwotę 171.030 zł.

Strona powodowa w odpowiedzi na zarzuty strony pozwanej wskazała, że w okresie współpracy objętym sporem stronie pozwanej nie należał się rabat, natomiast wpłaty były zaliczane według zapisów ugody stron o spłatę należności z dnia 28 czerwca 2010 roku.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Kielcach w pkt I uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w dniu 26 września 2011 roku co do należności głównej w kwocie 188.593,96 zł i odsetek ustawowych od kwoty 166.792,16 zł od dnia 22 września 2011 roku i od kwoty 21.801,80 zł od dnia 23 września 2011 roku i w tym zakresie powództwo oddalił uchylając równocześnie nakaz zapłaty co do kosztów procesu; w pkt II utrzymał nakaz zapłaty w mocy w pozostałej części i zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 18.367,89 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: strony wiązała umowa z dnia 3 kwietnia 2006 roku, natomiast w dniu 28 czerwca 2010 roku zawarły one ugodę o spłatę wierzytelności, na mocy której ustalono, że strona pozwana na dzień ugody posiada zaległość za dostarczone leki na kwotę 242.490,47 zł., którą to kwotę miała spłacić w ratach. Należności niewymagalne na dzień 28 czerwca 2010 roku oraz dalsze należności, które powstaną w związku ze współpracą handlową miały być spłacane przez stronę pozwaną w terminach płatności faktur. Strona pozwana dokonywała zakupu leków u strony powodowej od dnia 24 sierpnia 2010 roku do dnia 13 października 2010 roku według objętych sporem faktur.

Sąd I instancji dopuścił opinię biegłego sądowego W. W., z tym, że co do rabatów Sąd Okręgowy oparł się na opinii złożonej z dnia 5 stycznia 2011 roku, zaś co do uregulowania należności wynikającej z pozwu na podstawie opinii uzupełniającej wraz z korektą w opinii ustnej.

W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana nie uzyskała w okresie od czerwca 2010 roku do dnia 31 października 2010 roku takiego poziomu zakupu leków, który upoważniałby ją do uzyskania rabatu ustalonego w umowie z dnia 3 kwietnia 2006 roku. Sąd I instancji podkreślił, że do rozliczeń stron po dniu zawarcia ugody ma zastosowanie art. 451 k.c. Wskazał, że w dacie zawierania ugody strona pozwana miała wobec strony powodowej zadłużenie na kwotę 242.490,47 zł, które miała spłacać w terminach i kwotach tam określonych. W ugodzie był zapis, że należności powstałe po tej dacie będą spłacane w terminach określonych w fakturach. Według Sądu skoro strona pozwana dokonując zapłaty wskazała, że konkretna zapłata dotyczy określonej faktury to uznać należy, że strona pozwana skorzystała z możliwości wskazania długu, który chce zaspokoić w rozumieniu art. 451 §1 k.c. Strona powodowa przyjmowała te wpłaty i nie wystawiała pokwitowania, które wyłączałyby prawo strony pozwanej do wyboru długu, który chce zaspokoić. Na podstawie tych zapisów na przelewach strona powodowa była obowiązana zaliczać wpłaty według wskazań strony pozwanej, ponieważ było możliwe przypisanie wpłat do faktur przy oznaczeniu daty ich wystawienia. Sąd uwzględniając opinię biegłego sądowego w wersji uzupełniającej przyjął, że wartość niezapłaconych przez stronę pozwaną faktur objętych sporem wynosi 14.383,30 zł. Wskazał także, że korekcie podlegały skapitalizowane odsetki ustawowe na dzień 21 września 2011 roku. Łącznie zatem w ocenie Sądu I instancji nakaz zapłaty jest uzasadniony do kwoty 16.346,25 zł obejmującej należność główną w kwocie 14.383,30 zł i skapitalizowane odsetki w kwocie 1.962,95 zł

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i 100 k.p.c. przyjmując, że strona powodowa wygrała spór w 8 %.

Apelację od powyższego wyroku złożyła strona pozwana zaskarżając go w części przekraczającej kwotę 9.668,27 zł oraz w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 i

2 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego w postaci wpłat przez nią dokonywanych na rzecz strony powodowej w dniach 18-28 czerwca 2010 roku, w których wskazywała, które zadłużenia chce zaspokoić i bezpodstawnym przyjęciu za biegłym, że wpłaty te nie podlegają zaliczeniu na należności strony powodowej będące przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu tj. o uznanie, iż nie dokonała ona spłaty należności głównej w kwocie 8.523,44 zł i nie dokonała spłaty skapitalizowanych odsetek w kwocie 1.144,83 zł a w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, iż nakaz zapłaty jest uzasadniony do kwoty 16.345,25 zł, zamiast do kwoty 9.668,27 zł, oraz nieprawidłowe stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu poprzez przyjęcie, że strona powodowa wygrała spór w 8 % w sytuacji, gdy wygrała ona spór w niecałych 5 %, co uzasadniło zastosowanie art. 100 k.p.c. i nałożenie na stronę powodową obowiązku zwrotu wszystkich kosztów procesu. Strona pozwana zarzuciła również naruszenie art. 451 § 1 zd. 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie do jej wpłat z okresu od dnia 18 - 28 czerwca 2010 roku, a w rezultacie nie zaliczenie tych wpłat w łącznej kwocie 5.859,86 zł na sporne zadłużenie. W konkluzji strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez uchylenie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w dniu 26 września 2011 roku co do należności głównej w kwocie 195.271,94 zł i odsetek ustawowych od kwoty 172.652,02 zł od dnia 22 września 2011 roku i od kwoty 22.619,92 zł od dnia 23 września 2011 roku i w tym zakresie oddalenie powództwa oraz uchylenie nakazu zapłaty co do kosztów procesu; w pkt II poprzez utrzymanie nakazu zapłaty w pozostałej części i zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kwoty 20.815,45 zł, względnie kwoty 19.285,73 zł tytułem kosztów procesu oraz zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

W odpowiedzi na apelację strony pozwanej strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Strona powodowa podkreśliła, że wraz z zawarciem umowy z dnia 28 czerwca 2010 roku strona pozwana w całości uznała swoje zadłużenie wobec strony powodowej na dzień zawarcia ugody. Zaznaczyła, że na dzień zawarcia ugody strona pozwana nie miała nadpłaty a wpłaty dokonane przed dniem 28 czerwca 2010 roku zostały rozliczone na poczet zadłużenia istniejącego na dzień 28 czerwca 2010 roku, co zostało przez strony ugody zaakceptowane.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne dokonane w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za własne.

Dla rozstrzygnięcia zasadności zarzutów strony pozwanej zawartych w złożonej przez nią apelacji decydujące znaczenie mają zapisy ugody zawartej między stronami w dniu 28 czerwca 2010 roku. Przedmiotem ugody było ustalenie warunków spłaty zadłużenia z tytułu wymagalnych i niewymagalnych zobowiązań strony pozwanej względem strony powodowej (§ 1 ust. 1 ugody). Strona pozwana wskazała, że stan zobowiązań wykazany w zestawieniu przygotowanym przez stronę powodową jest zgodny i uznaje ona w całości zobowiązania względem strony powodowej (§ 2 ust. 2 ugody). Należności niewymagalne w dacie zawarcia ugody oraz dalsze należności, które powstaną w związku ze współpracą handlową spłacane miały być przez stronę pozwaną w terminach faktur (§ 3 ust. 2 ugody).

Ugoda zawarta w dniu 28 czerwca 2010 roku stanowiła cezurę czasową we wzajemnych relacjach handlowych stron. Na dzień jej sporządzenia ustalono wysokość zadłużenia strony pozwanej względem strony powodowej określając przy tym sposób jego spłaty. Strona pozwana uznała swoje zadłużenie i rozstrzygnięty został sposób jego uregulowania. Strony dokonały zatem bilansu dotychczasowej współpracy handlowej. Ugoda określiła na nowo warunki współpracy między stronami w sposób całościowy regulując relacje między stronami postępowania. Czynności dokonane przez strony, w tym wpłaty strony pozwanej na rzecz strony powodowej, przed dniem jej zawarcia, stanowiły przedmiot rozstrzygnięć zawartych w ugodzie, zostały podsumowane oraz uporządkowane. Konsekwencją zawarcia ugody miało być niepowstawanie po stronie pozwanej dalszego zadłużenia względem strony powodowej.

Przywołane przez stronę pozwaną płatności dokonane przez nią w okresie od dnia 18 czerwca 2010 roku do dnia 28 czerwca 2010 roku tj. przed dniem zawarcia ugody winny być interpretowane w świetle postanowień tej ugody. Zrealizowanie zatem przez stronę pozwaną na rzecz strony powodowej pięciu przelewów, przed dniem zawarcia ugody, ze wskazaniem konkretnych numerów faktur, których te płatności dotyczą nie może mieć wpływu na stan wzajemnych

rozliczeń między stronami po dniu 28 czerwca 2010 roku. Ta kwestia bowiem została kategorycznie rozstrzygnięta wraz z zawarciem ugody.

Z faktu zatem zawarcia przez strony ugody należy wyprowadzić domniemanie faktyczne zgodnie z którym wszelkie działania, czynności strony pozwanej, w tym również płatności dokonane przed datą zawarcia ugody, zostały faktycznie uwzględnione w ugodzie wraz ze stwierdzeniem stanu zadłużenia strony pozwanej względem strony powodowej. Przeciwnie rozumienie dokonanych przez strony czynności przed datą zawarcia ugody, obejmujących realizację wpłat pieniężnych, prowadziłoby do podważenia zawartych w niej zapisów. Fakt, iż strona pozwana dokonując wpłat na rzecz strony powodowej w okresie od dnia 18 czerwca 2010 roku do dnia 28 czerwca 2010 roku przywołując numery faktur, do których te faktury się odnoszą tj. postąpiła zgodnie z zaleceniami zawartymi w ugodzie z dnia 28 czerwca 2010 roku nie może być odczytywany jako realizacja zapisów tej ugody i w konsekwencji prowadzić do uwzględnienia tych wpłat dla ustalenia stanu zadłużenia w okresie po zawarciu ugody. Nie odpowiada to bowiem celom zawartej przez strony ugody.

Równocześnie nie można zgodzić się z twierdzeniem strony pozwanej, że wraz z ustaleniem zakresu odpowiedzialności strony pozwanej względem strony powodowej w zaskarżonym wyroku doszło do naruszenia art. 451 § 1 zd. 1 k.c. Uprawnienie bowiem strony pozwanej, jako dłużnika, do wskazania, który dług chce zaspokoić przez spełnieniu świadczenia zostało wyraźnie określone w zawartej między stronami ugodzie. Z samego zatem faktu, iż strona pozwana przywołała numery faktur, do których chce żeby płatności przez nią dokonane zostały przyporządkowane nie uprawnia jej do poddawania rygorom ugody z dnia 28 czerwca 2010 roku wpłat dokonanych przed jej zawarciem. Przedmiotem ugody było kompleksowe uregulowanie współpracy handlowej między stronami, obejmujące wszelkie transakcje dokonane przed dniem zawarcia ugody. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób uzasadnić wyłączenia przywołanych przez stronę pozwaną pięciu wpłat spod rygorów zawartej przez strony ugody.

Wymaga podkreślenia, iż nawet literalna wykładnia treści ugody, w tym między innymi zapisu jej § 3 ust. 2 stanowiącego, iż „należności niewymagalne w dacie zawarcia ugody oraz dalsze należności, które powstaną w związku ze współpracą handlową spłacane miały być przez stronę pozwaną w terminach faktur” prowadzi do wniosku, iż ugodą dotyczy wzajemnych relacji mających mieć miejsce po zawarciu ugody i nie wyłączała transakcji, w postaci płatności strony pozwanej na rzecz strony powodowej, dokonanych przed dniem zawarcia ugody z reżimu ustalonego postanowieniami ugody. Strona pozwana nie wykazała, iż należałoby w inny sposób rozumieć zapisy łączącej strony ugody. W ugodzie formułującej standardy dalszej współpracy między stronami i jednocześnie podsumowującej dotychczasowe relacje nie ma mowy o jakichkolwiek wpłatach strony pozwanej, które winny zostać uwzględnione w ramach rozliczeń dokonywanych już po zawarciu ugody. Zeznając przed Sądem I instancji biegły W. W. jednoznacznie wskazał, że w rozliczeniach między stronami nie uwzględnił dokonywanych przez stronę pozwaną wpłat w okresie od dnia 18 czerwca do dnia 25 czerwca 2010 roku, gdyż nie dotyczą one należności na poczet zobowiązań, które powstały po dniu 28 czerwca 2010 roku.

W świetle powyższego nie sposób zgodzić się z zarzutem strony pozwanej naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c. W świetle reguł służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów tj. reguł logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów należało, jak uczynił to Sąd I instancji, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego obejmującego zaoferowane przez strony dokumenty, w tym ugodę z dnia 28 czerwca 2010 roku, jak również opinię biegłego W. W. wraz z jej uzupełnieniem oraz opinią usną złożoną na rozprawie, ustalić zakres odpowiedzialności strony pozwanej względem strony powodowej. Ustalenia Sądu Okręgowego dokonane zostały na podstawie całościowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, który także zdaniem Sądu Apelacyjnego był wystarczający i przekonujący.

Wobec zatem nieuwzględnienia stanowiska strony pozwanej odnoszącego się do wpłat dokonanych przez nią w okresie 18-25 czerwiec 2010 roku za nieaktualny należy uznać zarzut strony pozwanej dotyczący zawartego w wyroku Sądu I instancji rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania i nieprawidłowego, zdaniem strony pozwanej, stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Nie można przyjąć, iż strona powodowa wygrała spór w 5 %, bowiem

obliczenie Sądu I instancji określające poziom wygrania sprawy przez stronę powodową na 8 % nie zostało skutecznie przez stronę pozwaną zakwestionowane.

W ocenie zatem Sądu Apelacyjnego prawidłowe było wyliczenie dokonane przez Sąd I instancji dotyczące należnej stronie powodowej od strony pozwanej kwoty wynoszącej 16.346,25 zł, a nie jak twierdzi strona pozwana 9.668,27 zł, obejmującej należność główną w kwocie 14.383,30 zł i skapitalizowane odsetki w kwocie 1.962,95 zł.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie działając na zasadzie art. 385 k.p.c. oddalił apelację strony pozwanej. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł działając na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.